

Nr 55.

Av herrar **von Seth** och **Boman** i Kieryd, *angående ökning av antalet för försvarsändamål lämpade ridhästar i landet.*

I direktiven för 1945 års utredning rörande åtgärder för ridhästavelns befrämjande anförde chefen för försvarsdepartementet, bland annat, att behovet av åtgärder för att säkerställa tillgången på för krigsbruk lämpade ridhästar på senare år i olika sammanhang varit på tal, särskilt vid beräkningen av medelsbehovet för remontering. För att avhjälpa bristen på ridhästar hade även den tanken framförts, att ett visst antal officerare skulle medgivas rätt att vid vederbörande truppförband på kronans bekostnad uppställa en egen fullt fältduglig ridhäst.

I sitt betänkande med förslag till åtgärder för främjande av ridhästaveln framhöll utredningen, att det även i vissa till utredningen avgivna yttranden anförts önskemål om förmånligare villkor för officerarna i detta avseende. Sålunda hade förslag härom framlagts av chefen för armén samt av svenska ridsportens centralförbund och avelsföreningen för svenska varmblodiga hästen.

För egen del framhöll utredningen, att ett medgivande i nu antydd riktning utan tvivel skulle vara i hög grad ägnat att öka intresset för ridsporten hos de militära beställningshavarna och även möjliggöra, att reserven av inom landet tillgängliga ridhästar finge ett icke obetydligt tillskott. Utredningen förordade därför, att det skapades bättre möjligheter för officerare och underofficerare att hålla sig med egna hästar. De borde sålunda utan kostnad eller i varje fall till betydligt reducerat pris få uppställa sina hästar för vård och utfodring i kronans stall. Någon utredning angående den omfattning i vilken en dylik förmån kunde komma att tagas i anspråk föreläge icke. Det syntes närmast böra få ankomma på vederbörande regementschef att i mån av tillgängligt utrymme upplåta här avsedda stallplatser.

I 1947 års statsverksproposition (IV huvudtiteln, s. 88 ff.) redogjorde föredragande departementschefen för vad utredningen sålunda förordat och uttalade, att frågan om beredande av stallutrymme åt av officerare och underofficerare anskaffade egna hästar torde få närmare övervägas av Kungl. Maj:t. Statsutskottet, som enhälligt gav sin anslutning till vad departementschefen anförte i fråga om ökad användning av varmblodiga ackordshästar i huvudsakligt syfte att åstadkomma en krigsreserv av ridhästar, lämnade ovannämnda uttalande om det i samma syfte framlagda förslaget

om beredande av stallutrymme för officerarnas och underofficerarnas hästar utan erinran.

Med anledning av vad sålunda förekommit uppdrog Kungl. Maj:t genom beslut den 16 maj 1947 (regleringsbrevet) åt arméförvaltningen att i samråd med försvarets civilförvaltning och arméns fortifikationsförvaltning verkställa utredning beträffande ifrågavarande spörsmål om beredande av stallutrymme åt beställningshavares hästar samt att till Kungl. Maj:t inkomma med det förslag som kunde av utredningen föranledas.

I enlighet härmed har arméförvaltningen den 8 mars 1948 till försvarsdepartementet inkommit med utredning och förslag i ämnet. Härvid har föreslagits, att § 9 remonterings- och hästhållningsreglementet skulle ändras sålunda, att officer, underofficer och vederlike på aktiv stat, som för sin egen utbildning själv anskaffat häst och alltjämt ägde densamma, skulle få rätt att med vederbörande förbandschefs medgivande uppställa hästen, så länge den vore fältduglig, i kronans stall för vård och utfodring i den mån detta lämpligen kunde ske med hänsyn till utrymmet därstädes och tillgång på personal för hästarnas skötsel. Medgivandet skulle för varje beställningshavande avse endast en häst. Som villkor skulle bland annat gälla, att vårdpersonal icke på grund härav toges i anspråk utöver vanlig tjänstetid samt att dess utbildning och övningar icke eftersattes. Vidare finge hästarna icke utlånas för användning utom tjänsten, så framt ej vederbörande chef därtill lämnat skriftligt medgivande, och i allt fall icke i förvärvssyfte.

Ifrågavarande spörsmål har även varit föremål för behandling inom 1945 års försvarskommitté, som i fråga om arméns behov av hästar framhöll, att dess förslag innebure en successiv minskning av antalet ridstambästar från 4 723 till 2 239. Denna minskning skulle utan särskilda åtgärder komma att vålla kraftig nedgång i den varmblodiga hästaveln inom landet. På grund härav hade kommittén föreslagit inköp av varmblodiga ackordshästar och som en ytterligare metod att stödja den varmblodiga aveln biträtt förslaget om medgivande för beridna officerare och underofficerare att uppställa egna hästar i kronans stall, dock endast i den mån anordningen icke förutsatte anskaffande av särskilt stallutrymme eller anställande av särskild personal för hästarnas skötsel. I propositionen nr 206/1948 angående försvarets organisation framhöll departementschefen, att sistnämnda spörsmål för närvarande vore beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

Av vad sålunda förekommit framgår, att såväl Kungl. Maj:t som riksdagen vid olika tillfällen behjärtat angelägenheten av att det inom riket finnes en för försvarets bruk lämpad reserv av ridhästar samt även vidtagit åtgärder för befrämjande av den inhemska ridhästaveln. Kostnadsfrågan har emellertid här som på andra håll lagt hinder i vägen för ernående av en tillfredsställande lösning. Genom att såsom 1945 års utredning och försvarskommittén föreslagit bereda stallutrymme för officerares och underofficerares egna hästar skulle man dock för en mycket blygsam kostnad — som ej påkallar någon höjning av furageringsanslaget — kunna ej oväsentligt utöka antalet av för krigsbruk lämpade ridhästar i landet. Förekomsten av

dessa beställningshavarna tillhöriga hästar skulle nämligen medföra möjlighet att i ökad omfattning utackordera kronans egna hästar.

På grund av vad ovan anförts och i anslutning till den ståndpunkt statsmakterna under senare år intagit till förevarande spørsmål tillåta vi oss hemställa,

att riksdagen måtte uttala sig för att ovan angivna möjlighet till ökning av inom riket förefintlig reserv av för försvarsändamål lämpade ridhästar bör tillvaratagas.

Stockholm den 20 januari 1949.

T. G. v. Seth.

Rudolf Boman

i Kieryd.